

Романець Марина Романівна

здобувачка вищої освіти

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Олійников Георгій Вікторович

кандидат медичних наук

доцент кафедри психології

Дніпровського гуманітарного університету

ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ У ОСІБ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

Постановка проблеми: Дослідження індивідуальних психічних наслідків хвороб, у осіб з обмеженими можливостями, представляють значний інтерес у сучасних психологів. До осіб з обмеженими можливостями відносять осіб з дитячим церебральним паралічем (ДЦП), психічною недієздатністю, з комплексом фізичних і психічних відхилень. Дана група осіб отримує допомогу у спеціалізованих лікувальних закладах. Соціальна позиція психологів, комплексна допомога повинна враховувати медичні критерії, щодо здоров'я хворих, а також принципи дотримання прав людини в Україні. Аналіз останніх досліджень способів психологічного впливу на свідомість людини, суспільно-історичний розвиток незалежної України потребують розуміння індивідуальності впливу фахівців на осіб з обмеженими можливостями.

Мета роботи: Визначення цінностно-мотиваційної спрямованості впливу психокорекційних методів на осіб з обмеженими можливостями.

Предмет дослідження: Рівень психологічного забезпечення ефективності психокорекційних методів на осіб з обмеженими можливостями.

Об'єкт дослідження: Соціально-психологічні чинники змін поведінки осіб з обмеженими можливостями у лікувальному закладі.

Концептуальна гіпотеза: Вплив динаміки психологічно-мотиваційної спрямованості допомоги психологів на формування підстав для покращення психічного стану у осіб з обмеженими можливостями у лікувальному закладі.

Наукова новизна: Виділення впливу методів психологічної агресії на рівень свідомості, які покращать основні індивідуально-психологічні характеристики осіб з обмеженими можливостями.

Практична значущість роботи: Отримані результати дослідження можуть мати теоретичну і практичну значущість у роботі психологів з особами, які мають обмежені можливості. Спрямованість психологічного впливу фахівців, ступінь впливу на індивідуальне сприйняття, цінностей,

поведінки допоможуть особам з обмеженими можливостями усвідомлювати прийняття якоїсь інформації чи зразків поведінки.

Завдання:

1. Напрямки дослідження психічної норм та відхилень, аналіз теоретичних робіт фахівців, щодо надання психологічної допомоги особам з обмеженими можливостями.
2. Методологія, принципи підбору коректного забезпечення психологічних методик для дослідження поведінки осіб з обмеженими можливостями у лікувальному закладі.
3. Дослідити рівень свідомості, психологічні зміни, формування адаптації, поведінки у динаміці у осіб з обмеженими можливостями у лікувальному закладі.
4. Розробити корекційну психологічну програму впливу у осіб з обмеженими можливостями у лікувальному закладі.

Методи дослідження: Біогенетичний, соціогенетичний, модифікація поведінки, персогенетичний, дослідження усвідомлення.

Психологічні методики: бесіда, нагляд, визначення усвідомлення, психокорекційні вправи, само актуалізація, психологічна інтервенція.

Аналіз наукової літератури:

Проблема базових категорій психології особистості водночас виступає в унікальній і неповторній формі. Сучасні дослідження осіб, з обмеженими можливостями довели, необхідність використання психологічної допомоги і профілактики клінічних проявів і розладів. Психологічні особливості поведінки даних осіб, включаючи дорослих і дітей, з дитячим церебральним паралічем (ДЦП), включають симптоми психічної недієздатності. Дослідження пат тернів психологічних закономірностей поведінки, розладів, сприяють оптимальної регуляції чоловічої діяльності. Враховуючи психологічні закономірності діяльності людей, різного віку, її багатогранність, виникає потреба у допомозі особам з обмеженими можливостями[1]. Становлення сучасної психології, її розвиток, теоретичні і практичні дослідження потребують і розвиваються у напрямку комплексного підходу щодо супроводження діяльності по наданню допомоги у лікувальних закладах такому прошарку пацієнтів. Складність допомоги, психоемоційний і соматичний стани, лікувально-відновлювані заходи вимагають знань і використання сучасних підходів до корекції психологічних відхилень пацієнтам, з метою стабілізації і покращення здоров'я взагалі[2]. Психологічний стан пацієнтів, при знаходженні у лікувальному закладі має вирішальне значення в особливостях течії хвороби. Допомога і психологічна складова у напрямку стабілізації стану даних осіб повинна суттєво вирішувати проблеми у напрямку: стан і розвиток психіки, дійсність і усвідомленість, різноспрямована функціональність розладів. Крім роботи з пацієнтами маючих психічні розлади окрему групу становили особи з ДЦП, які мають психічні розлади різного ступеню складності[3]. Наукові дослідження довели необхідність врахування стану психології особистості,

особливо свідомості і самосвідомості, як невіддільних від інших рівнів психіки, таких як несвідоме, підсвідоме і над свідоме оскільки психіка функціонує як одне ціле. Психологічний аналіз хвороб осіб з обмеженими можливостями, нервово-психічні зв'язки пояснюють окремі розлади поведінки і церебральні процеси взагалі[4]. Синдроми психологічних відхилень тісно пов'язані з загальною психопатологією. Тому дослідження всіх рівнів психіки, їхньої взаємодії потребують розуміння природи паттернів особистості, у тому числі діяльності, процесу соціалізації, розвитку, тощо. Використання і вирішування складних психологічних ситуацій, приділяючи увагу аналізу різних підходів, поглядів і позицій, щодо розвитку і формування особистостей, з комплексом психосоматичних розладів, вимагають створення комфортних умов існування таким хворим у лікувальних закладах[5]. Тобто особливості розладів психіки пацієнтів з обмеженими можливостями, вплив на здоров'я і хворобу, оптимальні системи психологічних впливів правомірно об'єднуються у систему психолог-пацієнт.

Аналіз отриманих даних: Робота психологів з особами з обмеженими можливостями, індивідуальний підхід, визначення мети і завдань набули особливого значення. Використання методів і психологічних методик до осіб чоловічої статі, різного віку від 8 до 35 років у кількості 172 чоловік, з різним ступенем психічних відхилень і ДЦП дозволили отримати слідуючи результати. Так, для дітей, у кількості 30, паттернами були цікавість, визивали малювання, ліпка, аплікації, вміння слухати, інтерес до навчання, здатність підпорядкування дорослим. При роботі з пацієнтами психологи враховували вимоги які включали завдання загальної і спеціальної психології. Тобто, для фахівця, при роботі з дітьми, використання бесіди, нагляду, психологічної інтервенції, психокорекцій них вправ, модифікації поведінки, визначення індивідуальної усвідомленості, надали можливість у визначенні якості паттернів стану психічних процесів у динаміці. Дисгармонія характеру, безвідповідальність, порушення потягів, нестійкість психічних процесів, емоційні зриви, проявлялася у різноспрямованих розладах поведінки. Використаний комплекс психологічного втручання встановив паттерни: індивідуально-психологічні особливості, наявність і ступінь фантазування, основні мотиви діяльності, відхилення емоційно-вольової сфери, можливості конкретної дитини. Щодо дорослих, то за виключенням 30 повністю безпомічних, недієздатних, 113 чоловіків, при роботі з психологом дозволили визначити, що при використанні методів і психологічних методик, вони по різному сприймали психологічну інтервенцію і саморегуляцію поведінки. Загальними показниками, в той же час були зміни власних емоцій, стан тривожності, апатія, в'ялість, викривлений самоконтроль у виді недовіри, підозри, іноді переоцінки своєї особистості. Паттерни емоційної нестійкості підсилювала безпорадність, нездатність приймати участь у спілкуванні і діяльності, відсутність емпатії, розпізнання емоцій інших людей. Для психологічної допомоги

використовувався комплекс – підготовка спеціаліста, об'єктивність оцінки кожного пацієнта з корекцією при психологічній інтервенції біогенетичного, соціогенетичного, персогенетичного впливів, модифікації поведінки, з подальшим дослідження усвідомлення.

Висновки: Складність проведення психологічних досліджень дітей і осіб різного віку та різними ступенями обмеження можливостей, у лікувальному закладі, стосовно отримання результатів, була отримана. Соціально-психологічна готовність до спілкування, бесід, психологічної агресії довела позитивність проведеного аналізу теоретичних досліджень, щодо роботою з особами з обмеженими можливостями. Особистісне становище, пацієнтів, їх безвідповідальність, дезорганізація і дезадаптація соціумі, можливість гнучкого впливу, розвивальної роботи довели ефективність використання підібраних психологічних методів. Головними позитивними моментами були бажання і можливість отримання нових знань і умінь, що передбачає розвиток пізнавальних процесів, емоційної сфери з стійкими результатами. Було коректно підібране методологічне та методичне забезпечення роботи такими як бесіда, нагляд, визначення усвідомлення, психокорекційні вправи, само актуалізація, психологічна інтервенція. Після встановлення і закріплення психологічного контакту, знайомства з особистісними проблемами дрібно, частинами додавалися біогенетичний, соціогенетичний, персогенетичний методи, модифікація поведінки, дослідження усвідомлення. Враховуючи тяжкість стану пацієнтів психологічно вдалося за допомогою когнитивно-поведінкової терапії стабілізувати стан і динаміку психічного здоров'я. Психологічна цінність дослідження, розроблені індивідуальні програми по наданню допомоги особам чоловічої статі віком від 8 до 35 років довели їх ефективність і подальше використання.

Список використаної літератури:

1. Лакосина Н.Д., Ушаков Г.К. Медицинская психология.-2-е изд., перераб. и доп. –М.: Медицина, 1984, 272 с., ил.
2. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. - СПб.: Питер.- 2018 .- 713с.:ил. – (Серия « Мастера психологии»).
3. Столяренко О.Б. Психология личности. Навч. Посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 280 с.
4. А. Менегетти. Психосоматика /Пер. с итальянского ННФБ «Онтопсихология». – М.: БФ «Онтопсихология», 2007 – 360 с.
5. Алексеенкова Е.Г. Личность в условия психической депривации: Учебное пособие. – СПб.: Питер, 2009. – 96 с. (Серия «Учебное пособие»).